

Walter Gillijnschool

voor Jenaplanonderwijs Zutphen ●●●●

Gedragprotocol en handleiding conflictbeheersing

Inhoudsopgave

Inleiding

- 1. Uitgangspunten pedagogisch klimaat**
- 2. Sociaal emotionele ontwikkeling**
- 3. Kanjertraining**
- 4. Pesten**
- 5. Aanpak grensoverschrijdend gedrag**
- 6. Conflictbeheersing**

Bijlagen

Bijlage 1 Afsprakenkaart Gedragsprotocol Kanjertraining

Bijlage 2 Uitgangspunten en/of -protocollen in verband met gedrag

Gedragsprotocol op Jenaplanschool Walter Gillijns

Inleiding

De Walter Gillijnschool staat voor een veilige leer-en leefomgeving. Er heerst rust en orde op school en de afspraken zijn voor iedereen duidelijk. Wij willen een school zijn waar iedere leerling zich sociaal aanvaard voelt en zich kan ontwikkelen in een sfeer van veiligheid, acceptatie, erkenning en wederzijds respect en vertrouwen. Het gedragsprotocol geeft ons richtlijnen om eenduidigheid te krijgen in het omgaan met elkaar op de Walter Gillijns. Hierbij gaan wij uit van een oplossingsgerichte werkwijze die gericht is op een positieve houding van alle partijen, d.w.z. van de leerkrachten, leerlingen en ouders.

De Walter Gillijnschool is een **kanjerschool**.

In iedere stamgroep wordt de werkwijze van de Kanjertraining toegepast. We willen zorgen voor een goed pedagogisch klimaat op school en richten ons op het vergroten van de sociale vaardigheden en het oplossend vermogen van onze leerlingen.

Op systematische wijze leren leerlingen op een respectvolle, plezierige en veilige manier met elkaar omgaan. Er wordt aandacht besteed aan het bevorderen van zelfvertrouwen en zelfbeheersing. Ook wordt er gewerkt aan het verminderen van agressie en meeloopedrag. Daarnaast krijgen leerlingen handreikingen om op een goede manier om te gaan met de straatcultuur. Ook van ouders wordt verwacht dat zij met respect spreken over elkaars kinderen en opvoeding. Uiteindelijk doen we allemaal ons uiterste best naar eer en vermogen. Zie ook: <http://kanjertraining.nl/informatie-voor-ouders/pesten>

1. Uitgangspunten pedagogisch klimaat

Het pedagogisch klimaat is het geheel van omgevingsfactoren die invloed hebben op het welbevinden van leerlingen. Onze pedagogische visie en achterliggende waarden bepalen onze manier van werken. Vanuit de Jenaplan-essenties Respecteren, Reflecteren, Zorgen voor en Communiceren hebben wij de factoren die een positief effect hebben op de ontwikkeling van onze leerlingen en het leerklimaat in de groep met elkaar geformuleerd.

1.1. Respecteren

We stellen ons ten doel dat we leerlingen leren rekening te houden met de gevoelens van anderen, empathie te hebben voor anderen en te accepteren dat ieder mens uniek is. Dit doen we onder andere door zelf het goede voorbeeld te geven, in oefensituaties leerlingen leren hoe je respectvol kan handelen en door onze verwachtingen helder te formuleren.

1.2. Reflecteren

We vinden het belangrijk dat onze leerlingen reflecteren op hun eigen gedrag, feedback vragen en geven, evalueren en hier consequenties aan verbinden. Dit doen we door goed op de hoogte te zijn van de sociaal emotionele ontwikkeling en de leerlijn die daarbij hoort, leerlingen te leren welke rollen je kan aannemen, samen met leerlingen terug te blikken op situaties, gesprekken te voeren binnen onze groepen en met individuele leerlingen.

1.3. Zorgen voor

Zorgen voor jezelf en voor anderen zien wij als een belangrijke vaardigheid in het leven. Het leren hulp bieden, het op orde houden van je werkplek en netjes omgaan met de omgeving vinden wij belangrijke vaardigheden binnen de sociale ontwikkeling van onze leerlingen. Deze vaardigheden

leren wij kinderen door te laten zien hoe je verantwoordelijkheid kan nemen voor ruimtes en materialen binnen de stamgroep en daarbuiten. Doordat leerlingen binnen ons Jenaplanonderwijs zowel jongste, middelste als oudste zijn, leren ze te zorgen voor anderen en dit te zien als een belangrijke rol. We werken binnen de stamgroep met een gedragsdoel per week en benoemen concreet wat de gewenste wijze is waarop we met elkaar en de omgeving omgaan. In onze feedback naar leerlingen toe zijn we gericht op groeigerichtheid en willen we bijdragen aan een positief zelfbeeld van de leerling (goed zorgen voor jezelf).

1.4. Communiceren

We streven ernaar dat leerlingen bij ons op school goed leren te communiceren waarbij we de nadruk leggen op de dialoog en niet op de discussie. We willen onze leerlingen leren actief te luisteren, zich open te stellen voor de ander en zich in veiligheid te durven uiten. Dit doen we door een begeleidende rol aan te nemen tijdens groepsgesprekken, dialoog te stimuleren, leerlingen woorden te leren geven aan gevoelens en situaties, zelf een actieve luisterhouding aan te nemen en met leerlingen te reflecteren op houding, manier van spreken en zich uiten.

2. Sociaal emotionele ontwikkeling

Om het welbevinden van leerlingen te verhogen wordt er veel aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het welbevinden van een kind zien wij als een belangrijke voorwaarde voor een optimale ontwikkeling.

De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gestimuleerd en gevolgd op de volgende manieren:

- Versterken van de sociale vaardigheden bij de leerlingen middels oefeningen en lessen uit de Kanjertraining;
- Aanleren van verschillende oplossingsstrategieën die ingezet kunnen worden bij conflicten;
- Groepsgesprekken en kindgesprekken waarin gereflecteerd wordt op ervaringen en gedrag;
- Bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie;
- Tussentijds screenen en het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling met behulp van KanVAS (Volgsysteem Kanjertraining) Docentenvragenlijst, leerlingvragenlijst en sociogram worden ingevuld.
- Betrekken van ouders bij het goed houden en/of bewerkstelligen van een goede sfeer op school.
- Gesprekken met elkaar en met ouders over conflictbeheersing, eenzaamheid, eigenheid, slachtofferschap, algemene omgangsvormen, straatcultuur, cultuur van wederzijds respect (Voorlichtingsavond, Kanjertraining)

3. Kanjertraining

Bij de Kanjertraining, maar ook daarbuiten, staan de volgende Kanjerafspraken centraal:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig

De Kanjertraining maakt gebruik van petten. Deze symboliseren een bepaalde vorm van gedrag. De omschreven 'petten' zijn niet bedoeld om een kader te geven voor al het gedrag van leerlingen. Je bent geen 'petje', je doet op dit moment zo.

Het gedrag van een kind met een witte pet op is rustig. Het kind is innerlijk beschaafd; het pest, schreeuwt en scheldt niet, maar is behulpzaam en is te vertrouwen. Dit kind heeft respect voor zichzelf en voor de ander.

Het gedrag van een kind met een zwarte pet op is brutaal. Het kind wil de baas zijn en doet dit door te intimideren, te manipuleren, te bedreigen of conflicten op te zoeken. De zwarte pet wil wel alles bepalen, maar nergens verantwoordelijk voor zijn.

Het gedrag van een kind met een gele pet op is onopvallend. Het kind wil niet opvallen, is bang, verlegen of stil. Het kind wil er graag bij horen maar vindt alles eng, bedreigend en beangstigend. Door deze bange, afhankelijke opstelling kan het kind genegeerd of gepest worden.

Het gedrag van een kind met een rode pet op is vaak clownesk. Het kind wil opvallen en stelt zich uitdagend op. De rode pet wil erbij horen en doet dit door stoer te doen op een vervelende manier. Kinderen met een rode pet op nemen geen verantwoordelijkheid voor wat ze doen maar wijzen snel naar een ander.

De indeling in gedragstypen is niet bedoeld om te diagnosticeren. De kanjertraining helpt kinderen andere gedragsvarianten te ontdekken, uit te proberen. De training bestaat uit lessen, waarin onder andere de volgende thema's aan de orde komen:

- Jezelf voorstellen
- Iets aardigs zeggen
- Weet jij hoe jij je voelt?
- Kun jij nee zeggen?
- Luisteren en vertellen:
  - De kunst van het luisteren en vertellen
  - De kunst van het samenvatten
  - De kunst van het vragen stellen
  - De kunst van het antwoord geven
  - Luisteren en samenwerken
- Vriendschap
- Je mening vertellen, maar niet altijd

4. Pesten

Eén van onze doelen is te zorgen voor een duurzaam harmonieuze leeromgeving. Pesten¹ past daar niet bij. Daarom werken we systematisch aan een preventieve en curatieve aanpak van pesten, waarbij de hele schoolgemeenschap - de leerlingen, het schoolteam en de ouders - betrokken wordt.

In alle (stam)groepen zetten we de Kanjertraining in om van onder- tot en met bovenbouw op een consequente manier de sociale vaardigheden en het daarmee samenhangend sociaal gedrag te ontwikkelen en pest tegen te gaan.

Bij de aanpak van pestproblemen volgen we de zogenaamde vijfsporenaanpak.

De aanpak bestaat uit het:

1. helpen van een gepest kind,
2. helpen van een pestend kind,
3. steunen, informeren en adviseren van ouders zowel van gepeste en pestende leerlingen,
4. mobiliseren van de andere leerlingen (de zwijgende middengroep),
5. nemen van verantwoordelijkheid als schoolteam.

Herkenbaar gedrag van een pestend kind

- “Ik weet van niets” gedrag
- Brutale grote mond
- Zelf buiten schot blijven, meelopers zoeken
- Aanzien verwerven
- Iemand buiten sluiten
- Briefjes doorgeven
- Bezittingen afpakken
- Opmerkingen ten koste van een ander maken
- Op een neutrale plek iemand opwachten
- Het toezicht ontwijken

Herkenbaar gedrag van een slachtoffer

- In zichzelf keren
- Niet kunnen slapen
- Niet naar school willen
- Een omweg nemen
- Buikpijn
- Huilerig/verdrietig/gefrustreerd/boos
- Onherkenbaar gedrag vertonen
- Zelf een pestend kind worden

Preventie

Met behulp van de Kanjerlessen geven wij de preventie van pesten vorm.

Kernpunten in de aanpak zijn:

1. De Kanjerafspraken;
2. Denk goed na over jezelf en de ander;
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, zeker ook met je ouders;

---

¹ Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische- en/of fysieke mishandeling, door een kind of een groep kinderen, van een kind, dat niet of onvoldoende in staat is zichzelf te verdedigen.

4. Denk oplossingsgericht;
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek;
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil;
  - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag de leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor;
  - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer gedaan worden op begrip vanuit de omgeving. Die rek is er uit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook 'de eigen gang' mag gaan;
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling);
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Voorbeeldgedrag leerkrachten

Op school zijn wij ons bewust van de invloed van voorbeeldgedrag. "Een goed voorbeeld doet goed volgen." Leerkrachten weten twee gedragstalen te spreken. De ene gedragstaal is straatcultuur (directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven van inzicht). Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt leerlingen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.

Doet zich een probleem voor op school dan gaan leerkrachten daar oplossingsgericht mee aan de slag. De leerkrachten hebben hierbij ook de ouders nodig. Om tot een goede oplossing te komen, voor de leerlingen, de ouders, de leerkracht, de school en de buurt is oplossingsgerichte en respectvolle communicatie tussen leerkrachten, ouders en leerlingen essentieel.

Aanpak

Het rollenspel

De Kanjertraining richt zich op meer dan pesten alleen. Leerlingen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Leerlingen die zich misdragen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste leerlingen bedoelen het goed, maar zo komt het dan niet over. Daarin wijkt een kind niet af van veel volwassenen. Als zoiets zich voordoet, dan is het goed dat het kind wordt gecorrigeerd. Omdat leerkrachten en ouders niet alles zien, is het van belang dat leerlingen zelf ook enige zelfredzaamheid vertonen. Leerlingen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag. Omdat leerlingen, op een enkeling na, niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen. In de Kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van verschillende petten. Leerlingen leren rechtop te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: 'Ik vind het vervelend, wil je ermee stoppen?' Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen (een 'maatje'). Daar gaat de leerling niet zeuren, maar gaat samen met het maatje naar de juf of meester. Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het grensoverschrijdend gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware 'benzine' aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding (benzine) meer te geven aan vervelend gedrag. Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

Rol ouders

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben een verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders andermans kind een lesje gaan leren, met het doel de problemen voor het eigen kind op te lossen. Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest als duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar (fatsoensnormen), waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met verbaal of fysiek geweld worden opgelost. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

Wat wordt er van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen leerlingen is zelden een probleem als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Leerlingen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten. Van ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

- Wij verwachten dat u andere ouders en kinderen respectvol benadert;
- U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind;
- Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school;
- Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld / een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij;
- U onthoudt zich van kwaadsprekerij op internet of via WhatsApp.

Wat we van leerlingen verwachten op school

- Spreek met respect over je ouders. Uiteindelijk bepalen jouw ouders wat wel en niet kan.
- Spreek met respect over je school. Uiteindelijk bepalen de leerkrachten wat wel en niet kan op school.
- Spreek met respect over je klasgenoten. Beheers jezelf. Blijf fatsoenlijk. Daar kom je het verst mee. Je juf of meester is hiervoor het aanspreekpunt als dit moeilijk voor je is.
- Spreek met respect over jezelf. Jij mag er zijn. Als je daaraan twijfelt, spreek dan met je ouders en/of je juf of meester.

We leren leerlingen zo goed mogelijk te reageren en handelen bij het tegenkomen van 'naar gedrag'. Het volgende wordt binnen de Kanjertraining aangeleerd:

Kom je naar gedrag tegen? Zeg en doe dan dit:

Wil je ermee stoppen? Ik krijg een naar gevoel van jouw gedrag. Ik vind het vervelend dat je dit doet.

Wil je er niet mee stoppen? Meen je dat?

Zoek het uit. Hier heb ik geen zin in. Je haalt je schouders op en gaat iets gezelligs doen. Je blijft rustig, je blijft eigen baas (je laat je niet bepalen door een vervelend persoon) je doet als de witte pet. Ga weg bij vervelend gedoe. Zoek een maatje, doe iets gezelligs, maak een kletspraatje met iemand anders. Op die manier kom je meestal van pesters af.

Zorg ervoor dat je zelf geen benzine geeft. Ga je reageren dan wordt het alleen maar erger. Stopt het niet? Ga dan naar de juf of meester.

Op social media volg je dezelfde gedragslijn. Met dit verschil dat je hulp kunt inroepen bij meldknop.nl. Je doet dat nadat je met je ouders hebt besproken wat er aan de hand is.

Signaleren van pesten

Wij laten de leerlingen twee keer per jaar de leerlingvragenlijst invullen van de Kanjervol- en adviessysteem. Op deze manier brengen wij stelselmatig de sociale situatie van de groep in kaart waarbij de leerkrachten mogelijke problemen tussen leerlingen tijdig kunnen signaleren. Dit helpt om pesten beter en sneller aan te pakken.

Melden van pesten

Ouders, leerlingen en betrokkenen kunnen zich altijd richten tot de (eigen) leerkracht, intern begeleider of directie. Ook de vertrouwenspersoon kan hierbij helpen.

5. Aanpak grensoverschrijdend gedrag

Uitgangspunt

Gedrag dat de veiligheid van anderen in gevaar brengt, past niet op onze school. Om deze reden is bij ons het uitgangspunt dat we consequent omgaan met leerlingen die dergelijk gedrag laten zien. Communicatie naar alle betrokkenen is daarbij van essentieel belang. Binnen de school willen we de veiligheid van iedereen waarborgen en aan iedereen een veilige schoolomgeving bieden.

Grensoverschrijdend gedrag

We verstaan onder grensoverschrijdend gedrag het gedrag waarbij iemand terugkerend psychisch en/of fysiek een ander lastigvalt, bedreigt of aanvalt, waarbij regels structureel overschreden worden of materialen worden vernield en/of beschadigd. Hierdoor vormt de leerling een bedreiging voor de waarborging van de veiligheid van de leerling zelf en zijn omgeving.

Grensoverschrijdend gedrag kan zich op verschillende manieren manifesteren:

- Fysiek: gericht op het lichaam van de ander, zoals slaan, schoppen, spugen, verwonden, vastgrijpen
- Psychisch: lastigvallen, bedreigingen met geweld, chantage, onder druk zetten, schelden, achtervolgen
- Verbaal: schelden, beledigen
- Digitaal geweld: pestgedrag via internet/sociale media
- Discriminatie in woord of gedrag
- Vernielingen van objecten en materialen
- Seksueel: seksistische opmerkingen, seksuele toespelingen, ongewenste intimiteiten
- Weglopen van school
- (Nep)wapens: op onze school zijn gevaarlijke voorwerpen (nep)wapens verboden.

Procedure grensoverschrijdend gedrag

Voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag volgen wij het protocol disciplinaire maatregelen zoals dat op stichtingsniveau wordt gehanteerd. Binnen het onderwijs kennen wij een drietal maatregelen om de veiligheid van ieder individu te waarborgen en een veilig schoolklimaat te scheppen. Deze drie maatregelen zijn:

1. Time-out
2. Schorsing
3. Verwijdering

Uitgangspunt is dat op consequente wijze wordt omgegaan met leerlingen met grensoverschrijdend gedrag. Het doel is om leerlingen te helpen in het adequaat omgaan met problemen. We gaan uit van vaste procedures waarbij de communicatie naar alle betrokkenen van essentieel belang is.

Time-out

Time-out is een maatregel om de leerling van een groep te isoleren door hem buiten de klas te plaatsen voor langere tijd (minimaal één dagdeel). De leerkracht geeft de leerling de opdracht om meet te komen naar de time-out plek. Wanneer de leerling dit weigert, zal de leerling de opdracht herhalen. Wanneer de leerling ook nu weigert mee te komen, zal de leerkracht tegen de leerling zeggen: "Ik pak nu je hand en dan neem ik je mee naar de time-out plek." Mocht de leerling ook hier weerstand bieden, dan geeft de leerkracht een andere leerling in de klas de opdracht om een directielid te halen, zodat de leerling alsnog uit de klas verwijderd wordt. Met de leerling kunnen afspraken gemaakt worden omtrent de duur van de time-out en de voorwaarden waaronder de time-out wordt opgeheven.

Voorwaarden time-out:

1. De aard van de overtreding dient in overeenstemming te zijn met de voorgenomen maatregel.
2. Er zal derhalve een pedagogische of opvoedkundige reden aan ten grondslag moeten liggen.
3. Er zal achteraf duidelijk met de ouders moeten worden gecommuniceerd.

Schorsing

Schorsing kan pas worden opgelegd na een officiële berisping als gevolg van één of meerdere time-outs of na een overtreding die, naar de mening van de directie, schorsing rechtvaardigt. Schorsing is een wettelijke maatregel, die gebonden is aan bepaalde voorwaarden.

Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling is hierbij van toepassing.

Terugkeren in de klas

Wanneer een leerling na een time-out of schorsing terugkeert in de klas volgt eerst een kindgesprek: wat heeft het kind er van geleerd? Wat heeft het te doen om deze sanctie te voorkomen? Hoe kan hij/zij bijdragen aan een veilig groeps- en schoolklimaat? Afhankelijk van de uitkomsten van dit gesprek keert het kind terug in de klas.

Grensoverschrijdend gedrag van ouders en personeel

Ook grensoverschrijdend gedrag van ouders tolereren we niet. Dit gedrag kan leiden tot een (schriftelijke) waarschuwing, (tijdelijke) ontzegging van toegang tot de school en uiteindelijk tot verwijdering van de leerling van de school. Op grond van de CAO voor het Primair Onderwijs kunnen stappen worden gezet die noodzakelijk zijn bij grensoverschrijdend gedrag van personeelsleden.

6. Conflictbeheersing

Fases van conflict en veiligheidsplan ten behoeve van conflictbeheersing

Ongewenst gedrag zorgt voor conflicten. De onderstaande conflictpiramide laat de ernst van een conflict zien vanuit het perspectief van een volwassene. In het hiernavolgende veiligheidsplan worden de acties beschreven die in iedere fase van conflict worden uitgevoerd.

Fasen in aanpak conflictbeheersing

In iedere fase van conflict wordt een bijpassende actie uitgevoerd. Deze acties worden uitgevoerd op de Kanjermanier en sluiten aan bij de werkwijzen die de leerkrachten en de leerlingen geleerd hebben tijdens de trainingen en lessen.

Fase 0:

Je gedraagt je naar leerlingen, leerkrachten en andere mensen in de school aardig en beleefd. Je werkt goed samen en kunt een ruzie goed oplossen en plagen wordt geen pesten.

Fase 1 en 2:

Je bent (met regelmaat) storend naar andere leerlingen, de leerkracht.

- De leerkracht bespreekt het gedrag met jou en eventuele andere betrokken leerlingen om uit te zoeken wat er aan de hand is.
- De leerkracht bepaalt welke straf er nodig is. Je biedt een welgemeend excuus aan.
- De leerkracht maakt ter afronding een afspraak met jou over hoe jij je moet gedragen. De leerkracht noteert het in Esis. Je biedt een welgemeend excuus aan. Je krijgt de kans het zelf aan je ouders te vertellen. Daarna neemt de leerkracht contact op met jouw ouders

Fase 3:

Storend gedrag waar je niet lang geleden op bent aangesproken, blijft zich herhalen. Er is sprake van een patroon. De leerkracht bepaalt welke straf er nodig is.

- De leerkracht maakt een afspraak met jou hoe je je gedrag kunt verbeteren. Je vult samen met de leerkracht de afsprakenkaart in. Na 2 weken evalueert de leerkracht met jou.
- De leerkracht noteert het in Esis. Je biedt een welgemeend excuus aan. Je krijgt de kans het zelf aan je ouders te vertellen. Daarna neemt de leerkracht contact op met jouw ouders. Het wordt ook bij de directie gemeld.

Fase 4:

Na evaluatie van de afsprakenkaart blijkt dat het storende gedrag zich blijft herhalen. De leerkracht vult met de directie, jouw ouders en jou opnieuw een afsprakenkaart in voor 4 weken om je gedrag te verbeteren. Jouw ouders ondertekenen dit ook.

- Als het gedrag niet verbetert in deze fase dan schrijft de directie na overleg met jouw leerkracht een brief aan jouw ouders/verzorgers dat je bij herhaling van storend gedrag wordt geschorst.
- Bij herhaling belt de directie jouw ouders met de mededeling dat je wordt geschorst.
- De directie heeft contact met de leerplichtambtenaar van de gemeente en het bestuur.
- Jouw ouders, de leerkracht, de directie en jij bespreken wat de reden van de schorsing is en hoe lang de schorsing duurt. Je krijgt huiswerk mee. Er wordt een afsprakenkaart gemaakt waaraan je je moet houden. Bij herhaling van ongewenst gedrag moet je van school af.

Uitvoeringsbepaling

De directie van de Walter Gillijns is bevoegd af te wijken van het gedragsprotocol als - er sprake is van een bijzonder omstandigheid en handelen volgens het gedragsprotocol onevenredig nadelige gevolgen met zich mee brengt.

Onze Kanjerleerkrachttaal bij conflictbeheersing

1. We benoemen wat we zien en horen
'Ik hoor je steeds lachen tijdens zelfstandig werken'
2. Geven aan wat het met ons en/of anderen doet
'Het stoort mij bij mijn instructie'
3. Vragen of het de bedoeling van haar/hem is
'Is het jouw bedoeling om mij/ons te storen bij het werken?'
4. Bij ja, gebruiken we eerst leiderstaal en bij geen effect volgt een sanctie
Stoppen, nu! Als dit écht de bedoeling is, nooit accepteren
5. Bij nee geven we erkenning
'Fijn, wat ga je nu doen?' ...Goed dat je nu rustig gaat werken, wij kunnen nu ook goed doorwerken.' Succes!

Bijlage 1 - Afsprakenkaart Gedragsprotocol Kanjertraining

Afsprakenkaart

Datum:.....

Vandaag is.....(naam)

**In fase 3 4 terechtgekomen (omcirkel wat van toepassing is)
 Oorzaak/incident (en):**

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Voor de periode (fase 3 twee weken) (fase 4 vier weken) gelden de volgende afspraken voor jouw gedrag:

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

De evaluatie vindt plaats op .....(datum)

Op de hoogte gebracht van de gemaakte afspraken:

Kind	Datum
Leerkracht	Datum
Ouder	Datum
Directie	Datum

Bijlage 2 - Uitgangspunten en/of -protocollen in verband met gedrag

Over de volgende gedrag gerelateerde onderwerpen hanteert de school de hiernavolgende uitgangspunten en/of protocollen:

- 1.1. Seksuele intimidatie
- 1.2. Persoonlijke contacten
- 1.3. Vandalisme en diefstal
- 1.4. Agressie en geweld
- 1.5. Discriminatie en racisme
- 1.6. Conflictbeheersing
- 1.7. Pesten
- 1.8. Kleedgedrag
- 1.9. Gsm- en internetgebruik

1.1 Seksuele intimidatie

- Seksueel getinte opmerkingen en grof taalgebruik worden niet getolereerd en zoveel mogelijk gecorrigeerd.
- Handtastelijkheden worden niet getolereerd
- Binnen de school worden geen seksueel getinte affiches, tekeningen, artikelen e.d. gebruikt
In onze schoolgids is een klachtenregeling opgenomen van algemene aard en/of pedagogisch didactisch handelen met betrekking tot klachten van seksuele intimidatie.

1.2 Persoonlijke contacten

- Indien leerlingen nablijven, waardoor een een-op-een contact ontstaat, blijft de deur van de klas/ruimte open en blijft zowel het teamlid als de leerling 'in het zicht'.
- Bij alle lichamelijke hulp houdt de leerkracht rekening met zich ontwikkelend schaamtegevoel en verschillen in gevoelens bij leerlingen uit andere culturen.

1.3 Vandalisme en diefstal

- Er is respect voor de persoonlijke eigendommen van jezelf en de ander.
- Er wordt zorgvuldig en netjes omgegaan met materialen van de school.
- Er wordt veilig gebruik gemaakt van het gebouw, de voorzieningen, het meubilair en gereedschappen ter voorkoming van beschadiging en/of onzorgvuldig gebruik.

1.4 Agressie en geweld

- Iedere vorm van fysiek of psychisch geweld of het aanzetten tot wordt zoveel mogelijk voorkomen en niet getolereerd.
- Teamleden, leerlingen, ouders en andere bezoekers die onder invloed van alcohol of drugs de school bezoeken wordt de toegang geweigerd.
- Na schooltijd is incidenteel en met mate gebruik van alcoholhoudende drank in de school toegestaan, mits dit niet van invloed is op de werkzaamheden.

1.5 Discriminatie en racisme

- De school accepteert geen discriminatie. Dit betekent dat er geen enkel onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur wordt toegepast, waardoor de gelijkheid van rechten en/of fundamentele vrijheden van anderen worden aangetast.
- Op school geven teamleden, ouders en leerlingen geen uiting aan racistische opvattingen.

- Teamleden, ouders en leerlingen spreken een ander niet aan op uiterlijk of seksuele geaardheid.
- Teamleden zien erop toe dat leerlingen en ouders (binnen de school) ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders geen racistische of discriminerende houding aannemen in taal en gedrag.

1.6 Conflictbeheersing

Voor conflictbeheersing in een ongewenste situatie, veroorzaakt door een leerling volgen we de aanpak van de kanjertraining. Deze is beschreven in het Gedragsprotocol Kanjertraining.

1.7 Pesten

Een van onze doelen is te zorgen voor een duurzaam harmonieuze leeromgeving. Pesten² past daar niet bij. Daarom werken we systematisch aan een preventieve en curatieve aanpak van pesten, waarbij de hele schoolgemeenschap - de leerlingen, het schoolteam en de ouders - betrokken wordt.

In alle (stam)groepen zetten we de Kanjertraining in om van onder- tot en met bovenbouw op een consequente manier de sociale vaardigheden en het daarmee samenhangend sociaal gedrag te ontwikkelen en pest tegen te gaan.

Bij de aanpak van pestproblemen volgen we de zogenaamde vijfsporenaanpak. De aanpak bestaat uit het:

- 6 helpen van een gepest kind,
- 7 helpen van een pestend kind,
- 8 steunen, informeren en adviseren van ouders zowel van gepeste en pestende leerlingen,
- 9 mobiliseren van de andere leerlingen (de zwijgende middengroep),
- 10 nemen van verantwoordelijkheid als schoolteam.

Herkenbaar gedrag van een pestend kind

- “Ik weet van niets” gedrag
- Brutale grote mond
- Zelf buiten schot blijven, meelopers zoeken
- Aanzien verwerven
- Iemand buiten sluiten
- Briefjes doorgeven
- Bezittingen afpakken
- Opmerkingen ten koste van een ander maken
- Op een neutrale plek iemand opwachten
- Het toezicht ontwijken

Herkenbaar gedrag van een slachtoffer

- In zichzelf keren
- Niet kunnen slapen
- Niet naar school willen
- Een omweg nemen
- Buikpijn

---

² Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische- en/of fysieke mishandeling, door een kind of een groep kinderen, van een kind, dat niet of onvoldoende in staat is zichzelf te verdedigen.

- Huilerig/verdrietig/gefrustreerd/boos
- Onherkenbaar gedrag vertonen
- Zelf een pestend kind worden

1.8 Kleedgedrag

Op grond van de Algemene Wet Gelijke Behandeling mogen kledingvoorschriften niet discriminerend zijn t.a.v. godsdienst of levensovertuiging, politieke overtuiging, ras, geslacht, nationaliteit of seksuele geaardheid. Kleding mag de communicatie en identificatie niet belemmeren. Kleding die het gezicht geheel of gedeeltelijk bedekt is in school niet toegestaan.

1.9 Mobiele telefoon- en internetgebruik. Afspraken voor leerlingen:

- Persoonlijke informatie doorgeven op internet, zoals namen, adressen en telefoonnummers, kan alleen na toestemming van de leerkracht.
- Contacten leggen met iemand gebeurt alleen met toestemming van de leerkracht.
- Er worden alleen sites bezocht die door de leerkracht zijn toegestaan.
- Vertel de leerkracht direct als je informatie tegenkomt waarbij je je niet prettig voelt, of waarvan je weet dat dat niet hoort

Afspraken voor leerkrachten en ouders:

- De leerkracht wordt geacht voor e-mail- en internetgebruik een voorbeeldfunctie te vervullen.
- Internet wordt gebruikt voor opbouwende educatieve doeleinden.
- Ouders kunnen bij aanmelding van hun kind aangeven bezwaar te maken tegen plaatsing van foto's van hun kind op de website.